

Instrucció del 9 de setembre de 2021, de la directora general d'Inclusió Educativa, per a la intervenció en autolesions i conductes de suïcidi

ÍNDEX

- 1. INTRODUCCIÓ**
- 2. PREVENCIÓ DE CONDUCTES SUÏCIDES**
- 3. PRIMERES ACTUACIONS**
  - 1. Detecció**
  - 2. Informació a l'equip directiu**
  - 3. Anàlisi i valoració de la situació**
  - 4. Constitució de l'equip d'intervenció**
- 4. COMUNICACIÓ**
- 5. INTERVENCIÓ**
  - 1. Planificació**
  - 2. Vigilància i supervisió**
  - 3. Entrevistes**
  - 4. Coordinació amb altres institucions**
  - 5. Mesures de suport personalitzades**
- 6. SEGUIMENT**
- 7. TANCAMENT**
- 8. ACTUACIONS POSTERIORS A UN ACTE SUÏCIDA**
- 9. REFERÈNCIES I MARC LEGISLATIU**

1. INTRODUCCIÓ

El suïcidi se situa entre les 10 primeres causes de mort, segons les estadístiques de l'Organització Mundial de la Salut. El comportament suïcida es pot manifestar en diferents formes: amenaces de suïcidi, intents o suïcidi consumat. La presència de qualsevol indicador (idees, amenaces o intents) s'ha de considerar com un signe d'alt risc en la persona que els presenta. El suïcidi és multifactorial i no hi ha un perfil concret de persona suïcida.

Per prevenir la temptativa de suïcidi i el suïcidi consumat és primordial conèixer els factors de risc, que són els que els predisposen. Però, abans de res, cal considerar que aquests trets són individuals, ja que, el que per a alguns és un element de risc, per a uns altres no representa cap problema.

L'OMS va definir el suïcidi com una actuació amb resultat letal, que és iniciat i executat per la mateixa persona, que és conscient dels seus actes i espera un desenllaç fatal. En 2009, *la Guia pràctica clínica sobre la depressió major en la infància i l'adolescència*, del Ministeri de Sanitat i Política Social, va considerar com a aspecte clau la intencionalitat del subjecte i va definir diversos tipus de conductes suïcides:

- **Temptativa de suïcidi**: acció executada pel subjecte amb intenció autolítica, en la qual, per situacions no previstes, no aconsegueix culminar el suïcidi.
- **Amenaça de suïcidi**: expressions verbals o escrites manifestes, acompanyades d'accions d'intent de suïcidi o no. Aquestes amenaces poden ser utilitzades generalment pels adolescents per a manipular persones del seu entorn i aconseguir uns resultats concrets. Sempre han de ser tingudes en compte.
- **Conducta autolesiva**: la persona es provoca lesions físiques a si mateixa sense una intenció, real o no, d'acabar amb la seua vida. En els últims temps s'ha produït un augment significatiu d'aquest tipus de conductes en xiquets i xiquetes i, sobretot, en adolescents.

En una societat democràtica, on la vida i la integritat física es consideren béns jurídics protegits (primer dret fonamental, article 15 de la Constitució Espanyola), s'han desenvolupat un conjunt de normes que donen aixopluc a les actuacions que protegeixen la vida de les persones, fins i tot, quan són elles mateixes les que, erròniament, decideixen atemptar contra ella.

La Llei 8/2018 de Salut de la Comunitat Valenciana, busca empoderar per aconseguir que les persones prenguen decisions positives en els temes que afecten la seua salut. Tal com es deia prèviament, entenent les conductes suïcides com un problema de salut pública, caldrà articular les respostes necessàries per acompanyar les persones a prendre decisions més encertades. Acabar amb la vida no és una solució.

2. PREVENCIÓ DE CONDUCTES SUÏCIDES

L'objectiu d'aquesta instrucció és que es desenvolupen actuacions dins dels plans de centre, en especial dels plans d'igualtat i convivència, d'orientació educativa i d'acció tutorial, per a la prevenció del suïcidi. Es pretén que tot l'alumnat se senta part de la comunitat, ben acollit, implicat, reconegut i protegit, i que vulga participar en la vida del centre educatiu. Es proposa, entre altres:

- Promoure entre les persones professionals del centre les tutories emocionals i personalitzades.
- Implementar campanyes per prevenir situacions d'assetjament i ciberassetjament, promoure la tolerància zero i implicar les famílies.
- Sensibilitzar, informar i formar el personal docent i les famílies en el coneixement dels factors protectors, de risc i els senyals d'alarma de situacions d'autolesions i ideacions de suïcidi. Per a això podem utilitzar la guia de prevenció del suïcidi elaborada per la Conselleria de Sanitat i Salut Pública (2018)¹.
- Crear estructures i equips de mediació escolar, de suport entre iguals², observatoris de la convivència, cercles de suport, tutoria entre iguals, [pigmaliions](#), mentors, [cibertutories](#), etc., que donen suport personal i emocional a l'alumnat.
- Aprofitar les tutories personalitzades i les entrevistes amb les famílies per analitzar factors de protecció i risc.
- Desenvolupar programes [d'educació emocional](#) (afrontament de situacions difícils i autolesions) i d'educació [afectivosexual](#).
- Desenvolupar actuacions que ajuden a localitzar i visibilitzar conductes de masclisme, extorsió i control per prevenir la violència de gènere, la lgbifòbia i altres formes de violència.
- Promoure activitats dirigides a desenvolupar competències personals i socials com la resiliència, la tolerància a la frustració i al fracàs, l'autoconeixement, l'autoestima positiva, la generació de metes realistes, la resolució de problemes, l'establiment de vincles positius o les habilitats socials i de comunicació.

---

1 Conselleria de Sanitat Universal i Salut pública. (2018). [Prevenció del suïcidi. Guia informativa per a l'àmbit escolar](#). Generalitat Valenciana. 1a edició en línia, pàgines 15 -26.

2 Generalitat valenciana. Pàgina web de recursos d'igualtat i convivència. [REICO](#)

- Treballar els mites i eliminar algunes creences errònies en tota la comunitat educativa:

"La gent que parla de suïcidar-se mai no ho fa".

Aproximadament el 75 % de les persones que se suïciden ho havien intentat amb anterioritat, i de cada 10 que ho van fer, 9 ho havien avisat o verbalitzat d'alguna manera.

"El suïcidi es comet sense avís previ".

La persona dóna molts senyals verbals i no verbals dels seus propòsits.

"Qui es repon d'una crisi suïcida no té perill de recaure-hi".

Quasi el 50 % de les persones que van patir aquesta crisi, van suïcidar-se durant els tres mesos següents, quan tot feia pensar que el perill més gran ja havia passat.

"Totes les persones que se suïciden estan deprimides".

No totes, tot i que la combinació de símptomes depressius i comportament antisocial és la que té més prevalença en els suïcidis d'adolescents.

"El suïcidi s'hereta".

El que pot succeir és que s'herete la predisposició a patir determinades malalties, que poden induir al suïcidi (esquizofrènia, trastorns afectius) o que s'imite aquest comportament .

"Si es parla amb un individu amb risc suïcida sobre el tema, es pot incentivar que el duga a terme".

S'ha comprovat, al contrari, que parlar dels motius que poden impulsar una persona a suïcidar-se, pot reduir-ne el risc.

"El suïcidi no es pot prevenir, és una acció impulsiva".

La detecció d'aquests símptomes pot evitar l'autodestrucció.

"Només els/les psiquiatres poden prevenir el suïcidi".

Qualsevol persona pot ajudar si escolta amb atenció, no jutja, tracta de comprendre l'altra persona, sent i manifesta afecte, l'ajuda a buscar solucions o alternatives als seus problemes, l'anima perquè acudisca a professionals, etc. Aquestes accions les podem dur a terme tots i totes.

El professorat d'orientació, amb la participació del professorat del centre, pot, realitzar la detecció d'alumnat que es puga considerar de risc fent seguiment a través de les tutories. Es tracta d'una actuació preventiva que cal fer a l'inici de cada curs, per ajudar a visibilitzar possibles conductes autolesives i/o de suïcidi. Com en totes les actuacions, sobre situacions personals, s'exigeix garantia de confidencialitat.

3. PRIMERES ACTUACIONS

1. Detecció

Qualsevol persona que tinga informació sobre algú amb conductes autolesives o amb intenció autolítica informarà immediatament algun membre de l'equip directiu. Si és l'alumnat qui detecta el senyal d'alarma, s'ha de posar en contacte ràpidament amb el professorat o l'equip directiu.

2. Informació a l'equip directiu

De forma immediata, l'equip directiu iniciarà aquest procediment.

3. Anàlisi i valoració inicial de la situació

3.1 Identificació del risc i situacions d'urgència

Una vegada l'equip directiu tinga constància o sospites de temptatives o ideacions suïcides d'un alumne o alumna, valorarà la situació inicial i n'identificarà possibles riscos.

Per analitzar la gravetat i la urgència del cas, es farà servir el [document 2 Informe de la direcció del centre](#).

Durant tot el procés, l'equip directiu estarà assessorat per l'orientador/a i, si és necessari o no existeix aquest perfil professional, comptarà amb l'assessorament de la UEO del PREVI.

En cas d'autolesions o temptativa de suïcidi, es valorarà la situació i els riscos per a l'alumne o alumna per l'equip directiu i s'actuarà de la manera següent:

- En cas de presència de ferides lleus, s'atendrà l'alumnat al centre educatiu i s'informarà la família.
- En cas de presència de ferides greus, s'acompanyarà l'alumne/a al centre de salut més pròxim (si no hi ha risc en el trasllat) o es telefonarà al 112 (si s'observa risc en el trasllat) i se seguiran les pautes del servei d'emergència, i s'informarà la família.

3.2.- Informació a la família o representants legals

L'equip directiu avisarà la família. S'explicarà el procediment que hem seguit en les actuacions de protecció i atenció del seu fill o filla. A partir d'aquest moment, es mantindrà un contacte directe.

Si es detectara un nivell de risc alt, el centre estarà obligat a denunciar aquest fet a la institució competent a través d'emergències (112) i/o les forces de seguretat.

En el cas d'alumnat major d'edat, haurem de comptar amb el seu consentiment per tal d'informar els seus familiars o persones properes del seu entorn, que ell o ella decidisca.

Si l'alumnat major d'edat no reconeix la situació de vulnerabilitat, la gravetat d'aquesta, ni té predisposició a un acompanyament, s'informarà, segons procedisca, a l'àmbit sanitari o d'emergències (telèfon 112), perquè ens indiquen les actuacions a realitzar.

4. Constitució de l'equip d'intervenció

4.1. Composició

La direcció del centre, amb la màxima rapidesa possible, haurà de constituir l'**equip d'intervenció** (director/a, orientador/a, tutor/a i coordinador/a d'igualtat i convivència, i aquelles altres de referència que es determine o que l'alumne o alumna puga suggerir), l'objectiu del qual serà la valoració, la implementació de mesures, la presa de decisions i el seguiment del cas.

És important incorporar la família o una persona de l'entorn de l'alumnat adult, perquè treballa amb l'equip d'intervenció, i així conèixer les actuacions que realitzaran fora del centre i en el període no lectiu.

Totes les persones que realitzen actuacions en aquest procés mantindran una actitud de respecte i guardaran una confidencialitat absoluta.

En aquells centres en què la incidència en aquesta tipologia de casos és molt alta, es recomana que l'equip d'intervenció estiga constituït per un equip permanent constituït per algun membre de l'equip directiu (director/a, caporalia d'estudis, secretari/a), l'orientador/a i el coordinador/a d'igualtat i convivència. A aquest equip permanent s'incorporarà, segons el cas, el tutor/a de grup o emocional de cada alumne/a quan es tracte el seu cas.

L'equip elaborarà una acta de la sessió en la qual s'abordaran tots els casos registrant els acords i compromisos adoptats.

Es reunirà de manera setmanal per a tractar en una única reunió tots els casos tenint una visió de conjunt

sobre l'avaluació i el seguiment de les actuacions realitzades en cadascun dels casos.

Una de les persones integrants d'aquest equip permanent, que determine l'equip directiu, tindrà entre les seues funcions tindre una visió de conjunt sobre les necessitats d'atenció en aquesta tipologia de casos i proposar activitats preventives dins del Pla d'Acció Tutorial i el Pla d'Igualtat i Convivència del centre.

Una vegada constituït l'equip d'intervenció, s'enviarà una còpia del [document 2 Informe de la direcció del centre](#), a la inspecció d'Educació, i l'original es quedarà a l'expedient de l'alumnat.

4.2.Registre de les actuacions

A partir d'aquest moment i durant tot el procés, fins a la finalització de les actuacions, l'equip d'intervenció registrarà els acords al [document 3, Informe de l'equip d'intervenció del centre sobre la situació d'autolesió o ideació de suïcidi d'un alumne/a](#). Recollirem tots els acords de les reunions mantingudes, incloses aquelles en què participen persones professionals o altres persones i entitats externes al centre. Aquest document és únic al llarg de la intervenció en la situació i podrà ser requerit, en qualsevol moment, per la inspecció educativa. El document es quedarà a l'expedient de l'alumnat.

Per realitzar la intervenció, podem seguir les orientacions publicades a la web, per posar en marxa les mesures de protecció, suport i acompanyament, així com orientacions específiques per a la realització d'intervencions amb l'alumnat i les seues famílies.

4. COMUNICACIÓ

La direcció del centre realitzarà la comunicació al [Registre PREVI](#) i a la inspecció educativa, a través de la plataforma ÍTACA. Si la inspecció ho considera pertinent, sol·licitarà la intervenció i el seguiment de l'equip de convivència i conducta de les unitats especialitzades d'orientació (UEO).

Una vegada la situació s'ha fet pública, la comissió d'inclusió, igualtat i convivència, o la direcció dels centres integrats de formació professional o dels centres d'ensenyances de règim especial, adoptaran les mesures oportunes dirigides a tota la comunitat educativa.

Tots els membres de la comissió mantindran una actitud de respecte cap a l'alumne/a i la seua família, en faran l'acompanyament i guardaran confidencialitat absoluta.

5. INTERVENCIÓ

Planificació

Una vegada constituït, l'equip d'intervenció dissenyarà el seu pla, seguint aquestes accions:

- Valoració inicial de la situació, identificant els indicadors dels factors de risc, de protecció i els senyals d'alarma.
- Anàlisi de les conseqüències immediates de la situació i, si se'n disposa, es revisarà la documentació mèdica o social.
- Establiment, de forma col·legiada, de les mesures a prendre: procediment d'actuació i responsables. En aquest procés s'inclourà a la família o una persona de l'entorn de l'alumnat adult.
- Coordinació de la intervenció de totes les persones implicades en el centre i amb els serveis externs especialitzats.
- Resolució de dubtes, tant del professorat com de les famílies o persones designades.
- Informació a la comissió d'inclusió, igualtat i convivència, o la que realitze les seues funcions, respectant l'anonimat de l'alumne/a.
- En cada reunió es registraran els acords aconseguits.

S'hauran d'establir espais i horaris perquè es puguen desenvolupar les actuacions de vigilància, observació, acompanyament, tutorització i coordinació amb altres agents.

L'equip d'intervenció haurà d'establir les mesures de vigilància i protecció en tot el recinte educatiu.

6. Vigilància i protecció

S'hauran d'incloure totes les instal·lacions (aules, corredors, pati, menjador, etc.) i hauran de tindre en compte tant el professorat com el personal d'administració i serveis, i tot el temps en què l'alumnat roman al centre. A més, juntament amb la família i, si fora el cas, amb altres professionals, s'establiran les mesures de vigilància-supervisió i protecció:

- Dins del centre i davant d'objectes perillosos.

- Protecció en desplaçaments fora del centre: del centre a casa i de casa al centre.
- Fora del centre en període no lectiu.

Les actuacions d'aquest apartat es registren a l'apartat F del [document 3](#).

7. Entrevistes

De caràcter obligatori, en qualsevol situació.

7.1 Entrevista amb l'alumne/a

En tot el procés s'ha d'escoltar i informar l'alumne/a sobre el procés i les actuacions a realitzar. Se li explicarà que no té obligació de parlar, però que estem a la seua disposició per escoltar-lo/a, en el moment que ho necessite.

Es recomana que la comunicació se realitze a través del personal especialitzat en orientació educativa, del tutor/a o del professorat amb qui la persona tinga més confiança, i que es tinga en compte la informació que proporciona la guia de Sanitat (2018)³

En els casos en els què el centre no compte amb la figura de l'orientador/a, serà important determinar qui té un vincle pròxim i pot realitzar les funcions de tutor/a emocional de referència per a recollir informació i fer una primera identificació del risc.

7.2 Entrevista amb la família

S'informarà, de manera immediata, els representants legals de les mesures preses i de les actuacions d'observació i seguiment de l'alumnat. De la mateixa manera, se sol·licitarà que informen de qualsevol esdeveniment, novetat o incidència que es produïsca en el context familiar o social que tinga relació amb el cas. Es facilitarà el [document 1. de recursos d'ajuda i suport](#).

L'equip d'intervenció valorarà l'elaboració d'un document de compromís família - alumne/a -tutor/a, tal com s'especifica al Decret 30/2014 de 14 de febrer, que permeta acordar entre les parts mesures per a millorar els processos educatius de l'alumnat. Davant la sospita del fet que la persona pugua guardar objectes potencialment autolesius, l'equip d'intervenció arrebregarà l'autorització signada pels pares, mares o tutors/es legals, per revisar les seues pertinences i requisar-les. Es pot fer servir el [document 4](#).

---

³ Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. (2018). Prevenció del suïcidi. Guia informativa per a l'àmbit escolar. Generalitat Valenciana. 1a edició en línia, pàgines 27-29

7.3 Informació a l'equip docent

La direcció haurà d'informar a tot l'equip docent sobre la situació de risc, així com sobre les mesures de vigilància-supervisió que s'hagen adoptat, incidint en la confidencialitat de les dades.

7.4 Determinació de mesures educatives

L'equip educatiu planificarà i portarà a terme les mesures d'accés i flexibilització, d'acompanyament i de participació i/o d'aprenentatge necessàries per a l'alumne/a, segons l'Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.

7.5 Valoració i derivació

Si existeix sospita fonamentada que l'origen del problema està en el centre o pot tenir relació amb alguna situació d'exclusió, assetjament, ciberassetjament o amb les relacions interpersonals o grupals, la direcció haurà de posar en marxa les actuacions corresponents a l'aplicació del protocol contra l'assetjament de l'Ordre 62/2014.

Si hi ha sospita fonamentada que l'origen del problema està en la família, s'hauran de prendre, igualment, les mesures establides en aquest protocol, i s'haurà d'aplicar el protocol contra el maltractament infantil o sobre violència de gènere de l'esmentada ordre.

8. Coordinació amb altres institucions

La direcció del centre i l'equip d'intervenció contactaran amb les institucions, les associacions o els serveis, públics o privats, que ja estiguen atenent l'alumne/a o que es considere que s'han d'activar (USMIA, serveis socials, fiscalia de menors, forces i cossos de seguretat, emergències, etc.). L'objectiu és establir les pautes del pla d'actuació personalitzat amb la intervenció de l'equip interdisciplinar.

En alumnat major d'edat, se sol·licitarà el seu consentiment per a poder realitzar la coordinació amb agents externs, excepte quan existisca un alt risc per a la salut, que es contactarà directament amb els serveis d'emergència, sanitaris o amb les forces de seguretat. La seua negativa a la coordinació suposa un indicador de risc, a tindre en compte per valorar la gravetat.

8.1 La Unitat de Salut Mental Infantil i de l'Adolescència. USMIA

L'orientador/a haurà d'instar la família o a l'alumnat major d'edat a rebre atenció de la Unitat de Salut

Mental corresponent, seguint el procediment establert en la Resolució conjunta d'11 de desembre de 2017, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Sanitat per a la detecció i l'atenció precoç de l'alumnat que pugua presentar un problema de salut mental.

8.2. Serveis socials

Si es considera que existeix una situació de desprotecció, cal informar els serveis socials municipals. Aquesta comunicació es realitzarà mitjançant el [full de notificació de l'Ordre 1/2010, de 3 de maig](#), de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social.

Quan ho consideren els serveis socials, es coordinaran les actuacions amb l'EEIIA (Equip Específic d'Intervenció amb la Infància i l'Adolescència).

8.3 Ministeri fiscal

Si, després de valorar les circumstàncies del fet, la direcció del centre, i l'equip d'intervenció consideren que la situació pot ser constitutiva de delictes, s'haurà d'activar el full de comunicació a Fiscalia, establert en [l'annex VII de l'Ordre 62/2014](#).

8.4 Forces i cossos de seguretat

Si la situació ho requereix, es podrà sol·licitar assessorament, col·laboració i vigilància a les forces i cossos de seguretat de l'Estat a través del pla director, segons [l'Annex VI de l'Ordre 62/2014](#).

Si durant el procés, es produeixen dificultats en les coordinacions, s'haurà d'informar la Inspecció educativa i la direcció general competent en matèria d'inclusió.

9. Aplicació de mesures de suport personalitzades

Les principals mesures de suport personalitzat a posar en marxa són:

- S'acordarà amb l'alumne/a quina persona de l'equip d'intervenció vol tindre com a tutor/a de referència. Aquesta persona comptarà amb l'assessorament de l'orientador/a. Si el centre no en té, es podrà comptar amb l'equip de convivència i conducta de les unitats especialitzades d'orientació (UEO).
- L'orientador/a del centre i el tutor/a de referència realitzarà el seguiment de l'alumnat, de forma coordinada, de forma directa o indirecta, segons la situació i la vinculació amb l'alumne/a.
- Si el centre disposa d'un equip de persones que treballen la tutoria entre iguals, es podrà comptar

amb aquest alumnat perquè col·labore en l'observació i en el desenvolupament d'algunes activitats de suport.

- Es proposarà el desenvolupament i l'aplicació de les mesures per a la inclusió de l'alumne/a de l'Ordre 20/2019 que siguen necessàries. Aquestes mesures podran ser d'accés i flexibilització, d'acompanyament i de participació o aprenentatge.
- Totes les persones que hi intervinguen, s'hauran de reunir de manera sistemàtica per a l'intercanvi d'informació sobre l'estat i la idoneïtat de les mesures.
- Les famílies i els equips multiprofessionals hauran de mantenir també reunions sistemàtiques per a conèixer l'evolució acadèmica i personal del seu fill/a en l'entorn educatiu.
- Quan l'alumnat és major d'edat, és necessari tindre en compte que:
  - El seguiment, de vegades, pot comportar dificultat, entre altres causes, perquè es negue a rebre l'atenció i el seguiment de l'orientador/a. En aquest cas s'ha de continuar amb l'observació atenta i pròxima d'una persona adulta (professor/a, company/a, personal d'administració i serveis, etc.) que pugua aportar informació a l'equip d'intervenció sobre l'evolució del cas.
  - Es recomana, amb caràcter personalitzat, facilitar a la persona de referència recursos i eines per a poder actuar de manera autònoma en la cerca de solucions a la seua situació. Per a això, recomanem que es facilen els recursos d'ajuda i suport del [document 1](#), posant l'accent en la informació d'interès per a les persones que posseeixen idees suïcides i els seus familiars.
  - Si l'alumnat està realitzant mòduls de formació en centres de treball, serà el tutor/a de referència el que faça un seguiment pròxim sobre l'estat emocional i l'evolució de l'alumnat i qui passarà la informació a l'equip d'intervenció. L'equip d'intervenció decidirà com i quan es realitza la comunicació amb el centre de treball.
- S'aplicarà el pla de seguretat personal
  - En el cas d'alumnat major d'edat i en aquells casos la complexitat dels quals ho requerisca, les mesures d'intervenció referides als punts anteriors, es poden dur a terme prenent com a referència **el pla de seguretat personal**.

El Pla de seguretat personal és un instrument essencial, que identifica les persones, llocs, idees o accions que facilen la superació de la ideació suïcida, i és una eina construïda conjuntament entre l'alumnat en qüestió i una persona de referència.

Trobarem més informació en les orientacions publicades a la web.

6. SEGUIMENT

L'equip d'intervenció, assessorat en el seu cas per l'equip de convivència i conducta de les unitats especialitzades d'orientació (UEO) i/o altres especialistes, establirà el procediment per a dur a terme el seguiment del cas, que haurà d'incloure les mesures de vigilància-supervisió en tot el recinte educatiu, i fins i tot fora d'aquest, i l'organització de les mesures de suport personal des del centre, tant per a l'alumne/a com per a la seua família. Totes les mesures s'hauran de comunicar a la família.

Respecte a l'alumnat major d'edat, les pautes establides per al seguiment, l'organització i finalització de la intervenció podran ser les mateixes eliminant, en el cas de no tindre el consentiment per a la comunicació amb la família i agents externs, els aspectes relacionats amb aquests.

Posteriorment al moment de la detecció, l'equip d'intervenció es reunirà de manera ordinària una vegada a la setmana durant, almenys, un mes comptat des del dia de l'incident. Transcorregut aquest primer mes, s'establirà un nou calendari de reunions, a criteri dels seus membres, segons l'evolució de la situació.

Durant tres mesos, com a mínim, s'haurà d'accentuar la vigilància. L'equip d'intervenció haurà de:

- Procurar que les mesures acordades s'apliquen correctament i durant el temps necessari.
- Valorar l'efectivitat de les mesures adoptades i canviar-les quan es considere convenient.
- Valorar si es prorroga el període de seguiment.

A la finalització del curs, donat el funcionament d'ÍTACA, quan la decisió de l'equip d'intervenció siga deixar d'aplicar algunes de les mesures o de continuar amb el seguiment del cas, la direcció del centre educatiu entrarà en el mòdul PREVI ÍTACA per a tancar la incidència. Al mes de setembre s'obrirà de nou. En situació detectada, "altres", per a realitzar el seguiment de la situació escriurem:

Continua incidència (núm. Incidència PREVI) (curs escolar)

Durant el seguiment i fins a la finalització de les actuacions, l'equip d'intervenció seguirà complimentant el [document 3 Informe de l'equip d'intervenció del centre sobre la situació d'autolesió o ideació de suïcidi d'un/a alumne/a.](#)

En les orientacions publicades a la web trobarem ajudes per aplicar les mesures de protecció, suport i acompanyament, així com algunes d'específiques per a la realització d'intervencions amb l'alumnat i les seues famílies.

Si es produeix un trasllat a un altre centre escolar, s'ha d'informar de l'estat de la situació i les mesures adoptades per la direcció o el departament d'orientació. El centre de recepció haurà d'obrir una incidència al Registre PREVI amb la finalitat que, tant la Inspecció Tècnica d'Educació com l'equip de convivència i conducta de les unitats especialitzades d'orientació (UEO), puguen continuar amb el seguiment del cas.

7. TANCAMENT

L'equip d'intervenció, si fa falta, assessorat pels professionals de les institucions que han col·laborat, quan considere que el risc de conducta autolesiva, o la temptativa de suïcidi, ha desaparegut, informará la Inspecció educativa. La direcció del centre realitzarà aquesta comunicació.

L'equip d'intervenció decidirà, per unanimitat, el moment en què, de forma progressiva, es deixaran d'aplicar algunes les mesures adoptades. Els acords s'escriuran [al document 3](#), i se n'informarà al professorat i a la família.

Quan la decisió de l'equip d'intervenció siga deixar d'aplicar totes les mesures, la direcció del centre entrarà en el mòdul PREVI ÍTACA per a tancar la incidència.

8. ACTUACIONS POSTERIORS A UN ACTE SUÏCIDA

Segons la guia de prevenció del suïcidi, de la Conselleria de Sanitat (2018)⁴, la conducta suïcida implica la voluntarietat de traure's la vida, ja siga consumat o no. Les persones expertes determinen que l'objecte de la intervenció, en ambdós casos, seria facilitar a l'alumnat la comprensió, l'adaptació a l'esdeveniment i el maneig de les conseqüències emocionals que se'n deriven. També concreten que les actuacions són diferents.

Davant una situació de suïcidi consumat, les principals actuacions i estratègies, serien aquelles que procedeixen en una situació d'emergència:

- L'equip d'intervenció, amb l'assessorament de la inspecció i l'equip de convivència i conducta de les unitats especialitzades d'orientació (UEO), si ha sigut activat, organitzarà la comunicació de la situació a tota la comunitat escolar.
- Si s'escau, es realitzarà alguna intervenció en el grup de l'alumne/a. En aquesta, se'ls donarà l'oportunitat d'expressar els seus sentiments i necessitats.
- S'oferirà a la família les explicacions de què es dispose. Se'ls proporcionarà informació, suport i col·laboració.

- Els equips especialitzats i en el seu cas, l'equip de convivència i conducta de les unitats especialitzades d'orientació (UEO), si ha sigut activat, atindrà de forma personal l'alumnat que ho requerisca, i s'intentarà evitar els sentiments de culpa que es pogueren manifestar.
- Durant els dies posteriors es tindran obertes diferents vies de contacte i comunicació entre la comunitat educativa.

9. REFERÈNCIES I MARC LEGISLATIU

- Llei Orgànica 8/2021, de 4 juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència.
- Llei 8/2018, de 20 d'abril, de la Generalitat, de modificació de la Llei 10/2014, de 29 de desembre, de la Generalitat, de Salut de la Comunitat Valenciana.
- Llei 26/2018, de 21 de desembre, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i l'adolescència.
- Decret 72/2021, de 21 de maig, del Consell, d'organització de l'orientació educativa i professional en el sistema educatiu valencià.
- Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià.
- Decret 30/2014, de 14 de febrer, del Consell, pel qual es regula la declaració de compromís família-tutor.
- Decret 39/2008, de 4 d'abril, del Consell, sobre la convivència en els centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i serveis.
- Ordre 20/2019, de 30 d'abril, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es regula l'organització de la resposta educativa per a la inclusió de l'alumnat en els centres docents sostinguts amb fons públics del sistema educatiu valencià.
- Ordre 62/2014, de 28 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'actualitza la normativa que regula l'elaboració dels plans de convivència en els centres educatius de la Comunitat Valenciana i s'estableixen els protocols d'actuació i intervenció davant de supòsits de violència escolar.
- Ordre 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social, per la qual s'implanta el full de notificació de la possible situació de desprotecció del menor detectada des de l'àmbit educatiu a la Comunitat Valenciana i s'estableix la coordinació interadministrativa per a la protecció integral de la infància.
- Informe mundial de l'OMS. *Prevenició del suïcidi*: Infografia. <http://www.who.int/topics/suicide/es/>.

Organització Mundial de la Salut. 2014

- Jiménez, J. (2016). *¡No estás solo! Enséñales a vivir. Guía para la prevención de la conducta suicida dirigida a docentes.* Comunidad de Madrid. (Recuperat en: <http://www.madrid.org/bvirtual/BVCM017853.pdf>).
- Mansilla, F. (2010). *Suïcidi i prevenció.* Intersalud. Palma de Mallorca.
- *Prevenció del suïcidi. Guia informativa per a l'àmbit escolar.* Generalitat Valenciana. 1ª edició online. Conselleria de Salut Universal i Salut pública. (2018). Recuperat en: <http://www.prevenciodelsuicidi.san.gva.es/documents/7217942/7267322/GU%C3%8DA+SUICIDIO+%C3%81MBITO+ESCOLAR.pdf>
- *Viure és l'eixida. Guia d'ús del Codi Suïcidi per a professionals.* Generalitat Valenciana. Conselleria de Sanitat Universal i Salut Pública. (Recuperat en: <http://www.san.gva.es/documents/156344/e5e04620-8f23-4a40-b35a-e87f0a1851f4>.)